

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2019/20

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZŠ Vítězslava Háška Odolena Voda, Školní 200, 250 70 Odolena Voda
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Ivana Ullmannová
Telefon na ředitele	283 971 282, 723 223 798
E-mail na ředitele	reditelna@zsodolenavoda.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Monika Vodičková – pro II. stupeň Mgr. Monika Lohniská – pro I. stupeň		
Telefon	283 971 282		
E-mail	vodickova@zsodolenavoda.cz lohniska@zsodolenavoda.cz		
Specializační studium	Ano (I.stupeň)	Ano (II.stupeň)	

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Jana Smetanová pro II. stupeň Mgr. Petra Blehová pro spec. třídy a I. stupeň		
Telefon	283 971 282		
E-mail	smetanova@zsodolenavoda.cz blehova@zsodolenavoda.cz		
Specializační studium	Ano (I. stupeň)	Ano (II. stupeň)	

Jméno a příjmení školního psychologa	Mgr. Kateřina Kopečná – externí psycholog školy (přítomna 1x týdně) Mgr. David Danel, PaedDr, Michaela Trávníčková – PPP Praha-východ		
Telefon	281867331 – PPP Praha- východ		
E-mail	poradna@pppprahavychod.cz , psycholog.zsov@seznam.cz		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	20	475	24
ZŠ - II.stupeň	13	309	21
Speciální třída - I. stupeň	1	10	1
Speciální třída – II. stupeň	1	7	1
Celkem	35	801	47

2. STRUČNÁ ANALÝZA :

Minimální preventivní program je komplexním dlouhodobým programem školy, je součástí školního vzdělávacího programu. Má jasně definované dlouhodobé i krátkodobé cíle a je naplánován tak, aby mohl být realizován.

Nastavení dlouhodobého cíle:

- nastavení funkčního systému primární prevence s aktivním zapojením pedagogického sboru.
- vytvoření bezpečného prostoru pro žáky, pedagogy a ostatní zaměstnance školy v rámci primární prevence rizikového chování.

Vyloučení žáka z vyučování

V případě opakovaného nebo vážného porušení Školního řádu, má vyučující možnost vyloučit žáka z vyučování. V případě vyloučení je žák odveden do kanceláře školy, kde vypracovává zadanou práci od vyučujícího. Vyučující kontaktuje metodika prevence nebo výchovného poradce, který zapíše důvod vyloučení.

V případě prvního vyloučení je s žákem vedený pohovor.

V případě druhého vyloučení jsou pozváni do školy rodiče a je mezi žákem a školou vypracován individuální výchovný plán, který je dle pokynu plněn.

V případě třetího vyloučení je žákovi udělena Důtka třídního učitele.

V případě čtvrtého vyloučení je žákovi udělena Důtka ředitele školy a škola kontaktuje příslušný OSPOD.

V případě pátého vyloučení je žákovi udělen druhý stupeň z chování.

V případě šestého vyloučení je žákovi udělen třetí stupeň z chování.

METODIKA OBSAHUJE:

Charakteristika školy a její vnitřní zdroje:

Současný stav žáků je 801. Na I. stupni je v současné době 20 tříd, na II. stupni 13 tříd. Speciální třídy: I. třída 3 ročníky (4.,5.,6.), II. třída 3 ročníky (7.,8.,9.). K dispozici je školní družina s kapacitou 250 žáků s 9 vychovatelkami školní družiny. V letošním roce má škola navíc 6 asistentů pedagoga.

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště, které se skládá ze ŠMP, obou výchovných poradců, školní psycholožky a vedení školy.

Naše škola je školou základní, tj. 1.- 9. ročník a školou s dvěma speciálními třídami. Škola je umístěna v panelové zástavbě města Odolena Voda. Ve všech ročnících vyučujeme podle vzdělávacího programu Člověk přírodě - příroda člověku. Naše škola je vybavena počítačovou učebnou, učebnou výtvarné výchovy s prostorem pro práci v kroužku keramiky, čtyřmi jazykovými učebnami a učebnami s interaktivními tabulemi. Ve všech třídách jsou k dispozici počítače s připojením na dataprojektory. Dále je zde dílna, cvičná kuchyňka, venkovní sportovní hřiště a dvě tělocvičny. Současně využívá areál u sportovní haly a sportovní halu. Neboť byl školní pozemek zrušen, starají se žáci o zeleň a okrasné dřeviny a květiny v okolí školy.

Mimo dobu vyučování je hřiště u školy volně přístupné veřejnosti.

Architektonické řešení budovy naší školy umožňuje dozor vykonávajícím pedagogům prohlédnout všechny prostory, v nichž se o přestávkách děti nacházejí a tím předcházet jejich případnému rizikovému chování. V rámci bezpečnosti školy je ve škole zřízena recepce u vstupu do školy a je zároveň zaveden kamerový systém na vchod školy.

Rodiče jsou o dění školy a prevenci rizikového chování informováni prostřednictvím webových stránek školy (www.zsodolenavoda.cz) a to buď v aktualitách nebo prostřednictvím odkazu ve své třídě. Škola vydává školní ročenku 1x ročně, kde jsou shrnuty veškeré akce školy za daný rok. Zároveň škola prezentuje svoje aktivity v místním časopise Odolen. V současné době škola opět získala certifikát Rodiče vítáni.

Prevenci rizikového chování provádí spolu s třídními učiteli ŠMP. Pokud je řešen závažnější problém je konzultován ve školním poradenském pracovišti. V současné době škola zaměstnává na jeden den v týdnu externí psycholožku, která mapuje problémové žáky ve škole. Vyšetření PPP probíhá mimo školu, na Praze 9.

Práva a povinnosti rodičů jsou uvedeny ve školním řádu, který je dostupný rodičům v písemné podobě v budově školy nebo na webových stránkách školy:
<http://www.zsodolenavoda.cz/index.php?type=Post&id=836>

Zároveň má škola vypracovanou vnitřní směrnici postupu v krizových situacích, dostupnou pouze učitelům na školním serveru, kde naleznou podrobný postup, jak reagovat v rizikových situacích.

Na I. stupni je realizovaná prevence zejména třídními učiteli. Většina třídních učitelů má certifikaci v programech primární prevence Kočičí zahrada pro 2.-3. ročník a Zdravý životní styl pro 4.-5. ročník. Dále třídní učitelé spolupracují se ŠMP - Mgr. Monikou Vodičkovou a Mgr. Monikou Lohniskou.

Další částí primární prevence je spolupráce s Městskou policií formou tematicky zaměřených přednášek: 1. ročník: Mimořádné situace, přivolání pomoci, bezpečnost v autě a na vozovce, 2. ročník: Dopravní výchova, železniční provoz, 3. ročník: bezpečný kontakt se zvířaty, elektrický proud, mimořádné situace, 4.-5. ročník: šikana, kyberšikana, kyberkriminalita, elektrický proud, speciální třídy: dle potřeby. Poslední částí prevence rizikového chování je spolupráce s MP Educatio s.r.o, kdy témata jsou vybírána třídními učiteli ve spolupráci s metodikem prevence dle aktuální potřeby (např. Jsi on-line, Z housenky motýlem, Na světě nejsi sám) a spolupráce s centrem Anabell – poruchy příjmu potravy.

Na II. stupni probíhá prevence rizikového chování zejména v třídnických hodinách. Dále v šestých ročnících je veden program EU-Dap, lektorovaný ŠMP Mgr. Monikou Vodičkovou, výchovnou poradkyní Mgr. Janou Smetanovou. V letošním roce proběhne v 6.-9. ročnících „Divadlo fórum“, kterou bude zastřešovat organizace Divadelta. Jedná se o organizaci prosazující tvořivé přístupy v oblasti vzdělávání. Zároveň pokud škola získá dotaci z MŠMT budou i nadále primární prevenci doplňovat programy neziskové organizace Život bez závislostí t.č. spolek. Poslední aktivitou v rámci prevence je spolupráce s externí organizací MP Education s.r.o., která vede programy zaměřené na sexuální výchovu. Pomoc v krizových situacích provádí školní metodik prevence a výchovný poradce v součinnosti s třídním učitelem. Učitelé, třídní učitelé hlásí problém buď zástupci ředitele nebo rovnou školnímu metodikovi prevence (výchovnému poradci), který následně informuje školní poradenský tým o možném řešení. ŠMP nebo třídní učitelé (podle závažnosti) informují rodiče a to tím způsobem, že svolají schůzku, ze které je veden zápis (pohovor s rodiči). Pokud je potřeba, informuje ŠMP příslušný OSPOD či Policii ČR.

V případě nutnosti informovat i ostatní rodiče, třídní učitel ve spolupráci s ŠMP svolají rodiče na mimořádnou třídní schůzku a informují o dané situaci. V případě nutnosti informuje ředitelka školy media.

Vnější zdroje:

Školní metodik prevence spolupracuje s výchovnými poradci, školní psycholožkou, úzkým vedením školy, třídními učiteli a s organizacemi OSPOD, PPP Praha – východ, PPP Kladno, PČR, SVP Klíčov, SVP Slaný, Magdalena o.p.s., Semiramis o.s., Život bez závislostí t.č. spolek. Dále získává informace z www.MŠMT.cz, www.adiktologie.cz, www.prevence-info.cz, www.drogy-info.cz.

Formy monitoringu:

K monitoringu rizikového chování dochází:

- výstupy ŠMP
- zápisy z pohovorů s rodiči a žáky, dále zápisy z výchovných komisí
- komunikací mezi OSPOD, SVP, Policií ČR a PPP

Legislativa:

Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci SPJ u dětí, žáků a studentů ve školách a škol. zařízeních č.j.: 20 006/2007-51/2000-51

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.: 28275/2000-22

Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j.: 22294/2013-1

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j.: 14423/1999-22

Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci postihu záškoláctví č.j.: 10 194/2002-14

Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č.j.: 14144/19998-22

Strategie prevence SPJ u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009-2013

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28

1

Zákon 561/2005 Sb.

3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP PRO ROK 2018/19

Cíl:	<i>Divadlo prožitkem - Divadelta – divadelní představení (prevence prožitkem).</i> <i>Unpugged – preventivní program pro 6.ročník</i> <i>Třídnické hodiny 5.-9. třída zaměřené na primární prevenci</i> <i>Kočíčí zahrada 2.-3. třída</i> <i>Zdravý životní styl I.</i> <i>Spolupráce s MP</i> <i>MP Education s.r.o - Čas proměn, Jsi on-line,</i> <i>Z housenky motýlem, Na světě nejsi sám, Dospívám aneb život plný změn, Vymyšlená krása, Učím se učit</i> <i>Anabell – Poruchy příjmu potravy-</i>
Ukazatele dosažení cíle:	<i>Pokles jevů RCH na ZŠ</i>
Zdůvodnění cíle:	<i>Snížení výskytu RCH s tím, že se žáci spolu s třídními učiteli naučí lépe komunikovat, spolupracovat, řešit své problémy a respektovat se.</i>
Návaznost na dlouhodobé cíle:	<i>Cíl souvisí se zajištěním dlouhodobé primární prevence na ZŠ a spolupráci třídního učitele a školního metodika prevence</i>

4. SKLADBA AKTIVIT MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

METODIKA OBSAHUJE:

Definice typů programů primární prevence:

Na ZŠ Vítězslava Háška Odolena Voda probíhají tyto typy programů primární prevence:

- „Divadlo prožitkem“, které realizuje organizace Divadelta, divadelní představení zaměřené na prevenci, realizované v 6.-9. ročnících a II. speciální třídě.
- tematické bloky ve výuce na I.stupni vedené třídními učiteli s úzkou spoluprací s ŠMP, na II. stupni vedené ŠMP II. stupně, výchovným poradcem, třídními učiteli, pedagogy a externími pracovníky.

- „Kočíčí zahrada“ – program primární prevence pro 2. a 3. ročníky vedený třídními učiteli, kteří absolvovali školení a mají certifikát splňující podmínky k realizaci programu.
- „Zdravý životní styl I.“ - primární program pro 4.-5. ročník, vedený třídními učiteli, kteří absolvovali školení a mají certifikát splňující podmínky k realizaci programu.
- EU-Dap Unplugged pro 6. ročníky v současné době vedené 2 kvalifikovanými lektory z řad učitelů (Mgr. Monika Vodičková, Mgr. Jana Smetanová).
- MP Education s.r.o - Čas proměn, Jsi on-line, Z housenky motýlem, Na světě nejsi sám, Dospívám aneb život plný změn, Vymyšlená krása, Učím se učit – pro žáky 3.-5.ročníků
- Přednášky - spolupráce s Městskou Policií Odolena Voda 1.- 9. ročník + speciální třídy
- volnočasové aktivity pořádané školou (sportovní soutěže, školní ekoparlament, environmentální výchova, akce družiny).
- vzdělávání učitelů.
- prevence rizikového chování v třídnických hodinách vedené TU.

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ
Stručná charakteristika	Semináře zaměřené na daná témata k prevenci rizikového chování.
Realizátor/lektor	Pedagogicko-psychologická poradna Praha východ
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	8
Termín konání	LISTOPAD
Zodpovědná osoba	Mgr. Monika Vodičková

Název a odborné zaměření vzdělávání	PRIMÁRNÍ PREVENCE, ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ ŠIKANY A KYBERŠIKANY II.
Stručná charakteristika	Základní kurz – řešení školní šikany a kyberšikany II. navazuje na vzdělávací program Základní kurz - řešení školní šikany a kyberšikany I. – první úrovně. Úkolem přípravné první úrovně bylo intenzivně a co nejúčinněji připravit absolventy zejména pro řešení akutních – neodkladných krizových situací souvisejících se šikanou. Druhá úroveň je prohlubující a poskytuje již základní kvalifikaci - připravenost k řešení situací, které by měla zvládnout škola sama. Je základním kamenem v pětiúrovňovém koncepčním vzdělání odborníků na řešení šikany.
Realizátor/lektor	NIDV
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	32
Termín konání	ŘÍJEN - LISTOPAD
Zodpovědná osoba	Mgr. Monika Vodičková

b) Žáci

Preventivní témata obsažená ve školním vzdělávacím programu- specifická prevence na

I. stupni v roce 2019/20:

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Prevence záškoláctví	1	0	2	1	0
Prevence šikany a projevů agrese	1	0	1	2	2
Prevence kyberšikany	0	0	0	2	4
Prevence rizikových sportů	0	0	0	0	1
Prevence rizikového chování v dopravě	2	4	4	6	1
Prevence rasizmu a xenofobie	1	0	1	1	1
Prevence působení sekt a extremistických náboženských směrů	0	0	0	0	0
Prevence užívání tabáku	1	0	1	1	2
Prevence užívání alkoholu	1	0	1	1	2
Prevence užívání dalších návykových látek	0	0	0	1	2
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, PC hry apod.)	0	1	1	2	4
Prevence sexuálního rizikového chování	0	0	0	0	0
Prevence poruch příjmu potravy	0	0	1	1	1
Prevence kriminálního chování	1	1	1	0	1

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování na I. stupni v roce 2019/20:

Ročník	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Vyučující
1.	Prvouka, Člověk a jeho svět	Lidé kolem nás, Člověk ve společnosti	Hraní a komentování rolí, odlišnosti a jedinečnost člověka, řešení problémů, vhodná komunikace v různých situacích, vedení ke spolupráci, kooperaci.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
2.	Prvouka, ČJ, Tv, Vv	Lidé kolem nás	Role ve skupině, poznávání nevhodného chování, odlišnosti člověka, jedinečnost každého jedince, spolupráce, řešení problémů.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
	Prvouka, ČJ, Tv, Vv	Zdraví	Zdravá výživa, hygiena.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
3.	Člověk a jeho svět	Poznatky o společnosti, Člověk ve společnosti	Pojmy týrání, zneužívání, diskriminace, tolerance. Nácvik sociálních rolí, práva dětí, jedinečnost každého člověka. Kouření, alkohol drogy a jejich škodlivost.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
	Český jazyk, Komunikace		Práce a uplatnění ve skupině. Sociální role, šikana, kompenzace.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
4.	Český jazyk, Přírodověda	Člověk a příroda, Člověk ve společnosti	Modelové situace – vhodná komunikace v různých situacích. Vliv návykových látek na zdraví člověka. Vhodné a nevhodné chování, vandalismus.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
	Český jazyk, Přírodověda, Vlastivěda	Člověk a příroda, Člověk ve společnosti	Zdravý životní styl – zdravá výživa, nebezpečí návykových látek. Člověk – zneužívání, diskriminace, multikulturní společnost. Nácvik komunikace. Vhodné a nevhodné chování.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
5.	Český jazyk	Člověk a příroda, Člověk ve společnosti	Modelové situace – komunikace, chování, vlastenectví a národy, národnosti, soužití.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
	Český jazyk, Vlastivěda, Přírodověda	Člověk a příroda, Člověk ve společnosti	Modelové situace – vhodné a nevhodné chování, návykové látky a jejich vliv na zdraví, nebezpečné situace. Zdravá výživa, zdraví životní styl.	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
Školní družina		Prevence rizikového chování	Celoroční projekt bezpečnost dítěte ve spolupráci vychovatelek školní družiny a Městské policie Odolena Voda.	Vychovatelky školní družiny

**Tematické bloky zaměřené na prevenci rizikového chování na I. stupni dle metodiky
Kočíčí zahrada a Zdravý životní styl pro 4.-5. ročník v roce 2019/20:**

Ročník	Téma	Časová dotace	Vyučující
1. ročník	Komunikace mezi dětmi Role ve skupině, zdravá spolupráce Přátelství, zdraví	6	Třídní učitelé
2. ročník	Kočíčí zahrada 1.-6. Lekce (zodpovědnost, štěstí, odmítání, strach, přátelství, fair-play)	6	Třídní učitelé
3. ročník	Kočíčí zahrada 7.-12. lekce Tlak skupiny, obhájení svého názoru. Spolupráce, řešení problémů Nemoc, užívání léků, dávkování Otázka smrti Kulturní odlišnost, tradice Svoboda rozhodování a její důsledky, zklamání	6	Třídní učitelé
4. ročník	ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL 1. Obecná prevence rizikového chování I, II 2. Zdravotní výchova 3. Dopravní výchova	4	Třídní učitelé
5. ročník	ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL 1. Obecná prevence rizikového chování (komunikace, odpovědnost, záškoláctví, aktivní trávení volného času) 2. Zdravotní výchova (prevence úrazu) 3. Bezpečně po virtuálním světě, prevence netolismu 4. Dopravní výchova	4	Třídní učitelé

Tematické bloky – přednášky ve spolupráci s Městskou policií na 1. stupni a speciálních třídách v roce 2019/20:

Ročník	Téma	Časová dotace	Vyučující
1. ročník	Mimořádné situace Přivolání pomoci Používání podsedáků Vidět a být viděn Reflexní materiály	1	Strážník MP
2. ročník	Dopravní výchova - značky, chodec, cyklista, kolečkové brusle Železniční provoz - rizika	2	Strážník MP
3. ročník	Bezpečný kontakt se zvířaty Elektrický proud Mimořádné situace Vidět a být viděn Reflexní materiály	2	Strážník MP
4. ročník	Bezpečně v dětském kolektivu – šikana, základy kyberšikany, kyberkriminality, Elektrický proud	2	Strážník MP
5. ročník	Bezpečně v dětském kolektivu – šikana, základy kyberšikany, kyberkriminality, Elektrický proud	2	Strážník MP

**Preventivní témata obsažená ve školním vzdělávacím programu- specifická prevence na
II. stupni v roce 2019/20:**

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Prevence záškoláctví	2	2	2	2
Prevence šikany a extrémních projevů agrese, kybešikany	4	2	2	2
Prevence rizikových sportů	1	1	1	0
Prevence rizikového chování v dopravě	1	1	1	1
Prevence rasizmu a xenofobie	1	2	4	4
Prevence působení sekt	0	0	1	1
Prevence sexuálního rizikového chování	1	2	2	2
Prevence v adiktologii (zneužívání návykových látek a závislostní chování)	1	2	1	2
Prevence poruch příjmu potravy	0	1	1	1
Prevence problémů spojených se syndromem CAN	1	1	1	1
Základní vzorce bezpečného chování napříč typy RCH	0	1	0	1
Právní vědomí napříč typy RCH	0	1	1	1
Prevence prekriminálního a kriminálního chování	0	1	0	1

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování na II. stupni v roce 2019/20:

Ročník	Předmět	Téma	Vyučující
6. ročník	OV, INF, ČJ, DĚ, TV	Šikana, záškoláctví, agrese, prevence sexuálního chování, rizika dopravy, rizikové sporty	Vyučující daného předmětu
7. ročník	VKZ, INF, ČJ, DĚ, PŘ, Z, TV	Šikana, záškoláctví, agrese, rasismus, xenofobie, návykové látky, rizika dopravy, prevence působení sekt, syndrom CAN, zneužívání, rizikové sporty	Vyučující daného předmětu
8. ročník	OV, PŘ, INF, ČJ, DĚ, Z, TV	Šikana, agrese, xenofobie, rasismus, návykové látky, poruchy příjmu potravy, rizika dopravy, prevence působení sekt, prevence sexuálního chování, rizikové sporty	Vyučující daného předmětu
9. ročník	VKZ, INF, ČJ PŘ, Z, TV, CH	Šikana, agrese, rasismus, xenofobie, poruchy příjmu potravy, prevence působení sekt, návykové látky, rizikové sporty	Vyučující daného předmětu

Tematické bloky v třídnických hodinách, zaměřené na prevenci rizikového chování na I. a II. stupni v roce 2019/20:

Ročník	Téma	Časová dotace	Vyučující
5.ročník	Pravidla třídy, Zdravé vztahy ve třídě, Spolupráce a tolerance Jak zacházet s internetem, Mezilidské vztahy	5	Třídní učitelé
6. ročník	Pravidla třídy, Zdravé vztahy ve třídě, Spolupráce a tolerance, Jak zacházet s internetem, Mezilidské vztahy	5	Třídní učitelé
7. ročník	Vztahy ve třídě, Pravidla třídy, Respekt k odlišnostem druhých, Životní hodnoty	5	Třídní učitelé
8. ročník	Pravidla třídy, Vztahy ve třídě, Sociální sítě a jejich nebezpečí, Mezilidské vztahy	5	Třídní učitelé
9. ročník	Pravidla třídy, vztahy ve třídě, komunikace Mezilidské vztahy- vztahy s rodiči Závislosti Zodpovědný řidič	5	Třídní učitelé

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování v I. a II. speciální třídě v roce 2019/20:

Ročník	Předmět	Téma	Časová dotace	Vyučující
2. ročník	Prvouka, Český jazyk	Zdraví, hygiena, výživa, pohyb, pevná vůle pohyb na čerstvém vzduchu, účelné oblékání a otužování, dopravní výchova, nebezpečné věci kolem nás	10	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
3. ročník	Prvouka	Dopravní výchova, Čistota a péče o zdraví, rodina, pomoc při úrazu, nebezpečné věci kolem nás	10	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
4.ročník	Přírodověda, Český jazyk Informatika	Čistota a péče o zdraví, správná životospráva nemoc, úraz, rodina, nebezpečné věci kolem nás Kyberšikana, nebezpečí sociálních sítí, nebezpečná a zavádějící reklama	10	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
5.ročník	Přírodověda, Český jazyk Informatika	Čistota a péče o zdraví správná životospráva nemoc, úraz, rodina, nebezpečné věci kolem nás Kyberšikana, nebezpečí sociálních sítí, nebezpečná a zavádějící reklama	10	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
6.ročník	OV, Inf	Morálka Kyberšikana, nebezpečí sociálních sítí	10	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
7. ročník	Ov, Inf, Čj,	Rodina Kyberšikana, nebezpečí sociálních sítí Nebezpečná a zavádějící reklama	12	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
8. ročník	OV, V kz, Inf, Př	Rodina, kamarádství- hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi Láska, sexuální život, antikoncepce, nebezpečí pohlavních chorob, AIDS Šikanování, diskriminace Podpora zdraví – sport, stravování Podpora zdravého sebevědomí, formování pozitivních cílů, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc Kyberšikana, nebezpečí sociálních sítí Období dospívání Pohlavní nemoci	20	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku

9.ročník	OV, VKZ, Informatika	Mezilidská komunikace Nebezpečí alkoholu, kouření a návykových látek Krizová centra Problémy lidské nesnášenlivosti, rovnocennost a rovnoprávnost Nebezpečí náboženských sekt Mravní hodnoty jedince Práva dětí a jejich ochrana Kyberšikana a nebezpečí sociálních sítí	15	Třídní učitelé a vyučující v daném ročníku
-----------------	-------------------------	---	----	--

Tematické bloky v třídnických hodinách, zaměřené na prevenci rizikového chování v I. speciální třídě v roce 2019/20:

Ročník	Téma	Časová dotace	Vyučující
2.-6. ročník	Pravidla třídy Vztahy ve třídě Respekt k odlišnostem druhých Komunikace	4	Vlachová

Tematické bloky v třídnických hodinách, zaměřené na prevenci rizikového chování v II. speciální třídě v roce 2019/20:

Ročník	Téma	Časová dotace	Vyučující
7.-9. ročník	Pravidla třídy Vztahy ve třídě, vztahy mezi dívkami a chlapci Respekt k odlišnostem druhých Životní hodnoty Já – moje sebepojetí, sebevědomí, sebehodnocení	6	Blehová

Nespecifická prevence I. a II. stupeň:

ROČNÍK	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	I.SPEC	II.SPEC
ŠVP	2	2	4	4	4						
AKCE TŘÍDY	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
JAZYKOVĚ- SPORTOVNÍ KURZ						1					
AKTIVITY PRO RODIČE	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
JEDNODENNÍ VÝLET	1	1	1	1	1	1				1	
VÍCEDENNÍ VÝLET							1	1	1		1
SPORTOVNÍ AKTIVITY	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2
LVK, ZIMNÍ ŠVP				1	1		1				
ADAPTAČNÍ KURZ						1					

5. EVALUACE 2018/19

Výroční zpráva školního poradenského pracoviště školní rok 2018 - 19

Žákům a jejich zákonným zástupcům poskytuje škola poradenské služby vycházející z vyhlášky MŠMT č. 270/2017 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené na:

- prevenci školní neúspěšnosti,
- primární prevenci rizikového chování,
- kariérové poradenství integrující vzdělávací, informační a poradenskou podporu vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
- odbornou podporu při integraci a vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření, včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- péči o vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků,
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s neprospěchem a vytváření předpokladů pro jeho snižování,
- metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy.

Školní poradenství zajišťují **výchovný poradce, metodik prevence a školní psycholog, kariérový poradce a speciální pedagog.**

Výchovný poradce

1. stupeň:

Mgr. Petra Blehová - blehova@zsodolenavoda.cz

2. stupeň:

Mgr. Jana Smetanová - smetanova@zsodolenavoda.cz

Metodik prevence:

1. stupeň:

Mgr. Monika Lohniská – lohniská@zsodolenavoda.cz

2. stupeň

Mgr. Monika Vodičková – vodickova@zsodolenavoda.cz

Školní psycholog:

Mgr. Kateřina Kopečná – kopecna@zsodolenavoda.cz

Karierový poradce

Mgr. Jana Smetanová - smetanova@zsodolenavoda.cz

Speciální pedagog:

Mgr. Petra Blehová - blehova@zsodolenavoda.cz

Koordinátor inkluze:

Mgr. Jana Smetanová - smetanova@zsodolenavoda.cz

Setkávají se dle potřeby i za účasti vedení školy a konzultují plnění svých plánů práce a řešení konkrétních problémů.

Zpravidla jednou týdně také využívají přítomnosti psychologa.

Rozšířený konzultační tým dále tvoří:

- třídní učitelé
- koordinátorka tvorby školního vzdělávacího programu (úprava učiva pro nadané žáky a pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)
- další pedagogové
- asistenti pedagoga

Každý z poradenských pracovníků školy má stanoveny konzultační hodiny pro žáky, učitele a zákonné zástupce buď pevně, nebo na základě písemné (telefonické) domluvy.

Standardní činnosti poradenských pracovníků školy zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům. Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je informovaný souhlas jeho zákonných zástupců.

Výchovný poradce

Ve šk. roce 2018/2019 působí na naší škole dvě výchovné poradkyně s rozdělením kompetencí:

1.-4. ročník (uváděn jako 1. stupeň) + speciální třídy – Mgr. P. Blehová

5. -9. ročník (2. stupeň) + kariérové poradenství + koordinátor inkluze – Mgr. Jana Smetanová

Ve šk. roce 2018/19 činnost výchovných poradců zaměřena na:

- a) integrované žáky
- b) žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí
- c) inkluzi
- d) žáky vřazené ve speciálních třídách

Kromě péče o výše zmíněné skupiny žáků, probíhala úzká, pravidelná spolupráce se školní psycholožkou Mgr. Kateřinou Kopečnou a metodikem primární prevence Mgr. Monikou Vodičkovou a Mgr. Monikou Lohniskou. S rodiči žáků naší školy probíhaly konzultace ohledně šk. úspěšnosti, vztahů ve třídě, vztahů mezi žáky a vyučujícími. Na 1. stupni proběhly náhledy na činnosti a chování vytipovaných žáků v hodinách, konzultace s jejich třídními vyučujícími. Ve speciálních třídách se uskutečnilo více pohovorů (včetně výchovných komisí) s rodiči žáků – řešeno problémové chování, neomluvená absence. Úzká spolupráce probíhala i v letošním roce se šk. poradenským zařízeními: PPP Praha-východ, SPC Klíč a SPC nám. Míru Praha 1, SPC Štíbrova Praha 8, SPC Hurbanova Praha 4.

a) Žáci integrování

K 30. 9. 2018 bylo na naší škole pomocí IVP vzděláváno **33 žáků, z toho 9 žáků na 1. stupni a 24 žáků na 2. stupni**. K 1. 6. 2019 bylo pomocí IVP vzděláváno **45 žáků, na 1. stupni 17, na 2. stupni 28 žáků**.

V letošním školním roce se 71 žáků vzdělávalo pomocí PLPP k 30. 9. 2018, z toho na 1. stupni 40 žáků a na 2. stupni 31 (9 žáků má PLPP pro hodiny anglického jazyka). K 1. 6. 2019 je podle PLPP vzděláváno 76 žáků, na 1. stupni 38 a na 2. stupni 38 žáků.

Převažující stupeň uplatňovaných PO na základě doporučení PPP nebo SPC	
1. stupeň	12 žáků
2. stupeň	46 žáků
3. stupeň	27 žáků

Všichni integrovaní žáci mají zpracované individuální plány podle doporučení k integraci žáka podle opatření vycházející z Vyhlášky MŠMT č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Ze zdravotních důvodů využívalo ve šk. roce 2018/2019 asistenta pedagoga 9 žáků, z toho 2 na 1. stupni a 7 na 2. stupni. Žáci se zdravotním postižením využívali pomůcky a materiály k jejich poruchám určené. Pro žáky se SPU probíhal PSPP (10 žáků) a hodiny pedagogické intervence (11 žáků). U jednoho žáka byla úprava obsahu vzdělání - ČJ pro cizince. S většinou rodičů byl výchovný poradce v kontaktu (popř. v zastoupení třídním učitelem).

b) žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí (včetně žáků s odlišným mateřským jazykem)

Vzdělávání žáků takto znevýhodněných se uskutečňovalo formou integrace do běžných tříd. Škola věnuje těmto žákům specifickou péči, jsou respektovány potřeby žáka, je přihlíženo k aspektům sociálního, kulturního či jazykového znevýhodnění. Při výuce jsou uplatňovány metody, postupy a kompenzační pomůcky, je využíváno služeb asistenta, který pomáhá při vlastní výuce a přípravě na výuku, při komunikaci se zákonnými zástupci těchto žáků. K výuce českého jazyka u dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ) je využíváno speciálních učebnic a pracovních sešitů pro cizince. Po celý školní rok mělo 8 žáků sestaven PLPP z důvodu odlišného mateřského jazyka. U žáků s OMJ probíhala také výuka českého jazyka – 2 skupiny – 1 hodina týdně.

c) žáci ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ

Do těchto tříd jsou vřazeni žáci s lehkým mentálním postižením na základě doporučení k zařazení žáka z PPP nebo SPC. Od 4. do 7. ročníku probíhala výuka dle ŠVP ZV, upraveného individuálními vzdělávacími plány tak, aby odpovídalo vzdělávacím potřebám žáků. V 8. a 9. ročníku byli žáci vzdělávání podle ŠVP upraveného pro žáky s LMP. Hlavním cílem výuky v těchto třídách je připravit žáky pro praktický život, je kladen důraz na pracovní vyučování. Žáci se účastní mnoha projektů, ekologických akcí, navštěvují divadla, spolupracují s policisty a odbornými lékaři.

	celkem	1. stupeň	2. stupeň
počet žáků ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ k 1. 6. 2019	18	3	15

Z uvedených tříd vychází letos 3 žáci, z 8. ročníku dvě žákyně, jeden žák z devátého ročníku. Jsou přijati na učební obor na SOU.

Vypracovaly Mgr. P. Blehová a Mgr. J. Smetanová

Karierový poradce

Během roku probíhaly konzultace se žáky i s jejich rodiče o možnostech studia na středních školách a odborných učilištích – celkem 22 konzultací. V září byly žákům podány základní informace ohledně přijímacího řízení. Na škole se prezentovaly – SŠLVT Odolena Voda, Dvořákovo gymnázium Kralupy nad Vltavou, SPŠ Roudnice nad Labem, Střední lesnická škola a SOU Křivoklát, SPŠ Betlémská Praha.

Žáci 9. ročníků navštívili veletrh SŠ Scholla Pragensis, SŠLVT Odolena Voda a zájemci také Dvořákovo gymnázium. Ve 2. patře byla vytvořena nástěnka, která informovala o důležitých datech přijímacího řízení a nabízela také některé SŠ. Rodiče byli seznámeni s podrobnostmi PZ na třídních schůzkách v lednu 2019. Žákům ze 7. a 8. ročníku s UPŠD byly nabídnuty možnosti pokračování jejich studia na SOU – 6 žáků. Pro všechny žáky

vycházející žáky byly ve spolupráci s ÚP zajištěny Atlasy školství. Dále byly všem žákům poskytnuty přihlášky a zápisové lístky. Neúspěšní žáci v 1. kole PZ využili služeb KP při podávání přihlášek do 2. kola – 3 žáci.

Z devátých tříd vychází 52 žáků.

Tři žáci se splněnou povinnou školní docházkou byli přijati na SOU z osmého ročníku, dva žáci se splněnou povinnou školní docházkou byli přijati na SOU ze sedmého ročníku. Jedna žákyně se splněnou povinnou školní docházkou bude pokračovat do 9. ročníku.

Výsledky přijímacího řízení ve školním roce 2017/2018

Počet přijatých žáků na SŠ z devátých ročníků:

Gymnázia	Obchodní akademie	Zdravotní školy	Průmyslové školy	Ostatní střední školy	Střední odb. učiliště	Celkem
7	6	1	9	23	6	52

Počet přijatých žáků na víceletá gymnázia:

	z pátého ročníku/ze zájemců	ze sedmého ročníku/ ze zájemců
Gymnázia	4/13	1/2

Pro žáky 8. ročníků byla zorganizována návštěva ÚP a SPŠ Betlémská Praha.

V sedmých ročnících proběhly pod vedením kariérového poradce 2 workshopy zaměřené na studijní předpoklady, na hledání vhodného zaměstnání a na možnosti studia.

Vypracovala Mgr. J. Smetanová

Školní metodik prevence

ÚDAJE O PREVENCI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ I. stupeň

Na I. stupni pokračují programy primární prevence dle metodiky Kočičí zahrada, a Zdravý životní styl pro 4.-5.ročník. Třídní učitele vedou dané programy, dále pak reagují na situace ve třídě a dle svých kompetencí je řeší. V prvním a druhém ročníku se nadále pracuje s metodickou příručkou zpracovanou podle Dagmar Novákové. Programy prevence probíhají během vyučovacích hodin.

Na celém prvním stupni se v průběhu školního roku konaly besedy se strážníkem Městské policie Odolena Voda panem Pelikánem. V 1. ročníku na téma seznámení s prací městské policie, mimořádné situace – jak přivolat pomoc – Policie, ZZS, HZS, nález injekční stříkačky, bezpečnost dětí ve vozidle, vidět a být viděn - reflexní materiály. Ve 2. ročníku proběhly

besedy na téma dopravní výchova a bezpečnost dětí ve vozidle, ve 3. ročníku na téma bezpečný kontakt se zvířaty, elektrický proud, mimořádné situace, vidět a být viděn. Ve 4. a 5. ročníku na téma bezpečně v dětském kolektivu – šikana, základy kyberšikany, kyberkriminality.

Dále se konaly besedy vycházející z problémů v jednotlivých třídách. Ve dvou pátých třídách proběhla beseda na téma „Jsi on line“ nebezpečí sociálních sítí, a ve druhé třídě na téma „Na světě nejsi sám“ zaměřená na vztahy ve třídě a v jedné páté třídě na téma „Nestresuj se stresem“ zaměřená na zvládání stresových situací.

Ve dvanácti případech došlo k pohovorům se žáky a jejich spolužáky vedených metodikem prevence. Pohovory byly zaměřeny zejména na podání vysvětlení k dané situaci – nevhodné chování ke spolužákům, podezření na záškoláctví. Následně jako výsledek daných pohovorů bylo vedeno jednání s rodiči, v jednom případě i za přítomnosti výchovného poradce.

Byly řešeny tři případy podezření na záškoláctví, tři nahlášený na OSPOD.

ÚDAJE O PREVENCI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ II. stupeň

Ve školním roce 2018/19 bylo rizikové chování na II. stupni řešeno následujícím způsobem.

Celkem ve školském poradenském centru bylo řešeno sedm kaus, které se týkaly rizikového chování dětí a mládeže. Obsahem jednání byla: informace o vyhrožování sebevraždou, záškoláctví, šikaně učitele a žáků, nevhodném chování ke spolužákům, nerespektování pravidel školy a nošení nebezpečných předmětů do školy. Celkem v těchto kausách proběhlo 27 pohovorů s žáky. Tyto pohovory byly vedeny zejména školním metodikem prevence a výchovným poradcem. Pohovory byly zaměřeny zejména na podání vysvětlení k dané situaci. Následně jako výsledek daných pohovorů bylo vedeno jednání s rodiči. Celkem proběhlo 16 pohovorů s rodiči na téma rizikového chování dětí. Ve třech případech byl udělen kázeňský postih.

Škola odeslala celkem 7 zpráv na OSPOD ohledně rizikového chování žáků. V jednom případě škola informovala MŠMT, ombudsmana, SVP, státní zastupitelství, Policii ČR, OSPOD, byla svolána případová konference.

V letošním školním roce, díky financování z grantu MŠMT a městem Odolena Voda pokračovala v 6. – 9. ročnících primární prevence rizikového chování vedená zejména třídními učiteli v třídnických hodinách, dále pak externími pracovníky z neziskové organizace Divadelta, formou divadelního představení – Divadlo požitkem.

Program financovaný z MŠMT je spolu s třídnickými hodinami zaměřenými na předcházení různým formám rizikového chování v daném kolektivu, začal v roce 2014 a v roce 2019/20 bude i nadále pokračovat, přestože škola nezískala dotaci z MŠMT. V roce 2019/20 škola bude znovu usilovat o získání finančních prostředků z dotačních systémů a o ještě větší podporu ze strany města Odolena Voda.

V 6. ročníku budou stále probíhat primární programy Unplugged prevence vedené výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Dále ve škole proběhne divadelní představení „Prevence požitkem“, kterého se budou účastnit žáci 6. -9. ročníků a II. speciální třídy, tento program bude i nadále financován z dotačního programu MŠMT a pomocí města Odolena Voda.

Škola se v roce 2018/19 opět zapojila, díky žákům z 9. ročníků, do charitativní sbírky Ligy proti rakovině.

Žáci 7. ročníků se zúčastnili besedy na téma sexuální výchova.

Velmi kladně je hodnocena úzká spolupráce s výchovnými poradci I. a II. stupně při řešení daných situací a spolupráce se školní psycholožkou.

Mgr. Monika Vodičková

Mgr. Monika Lohniská

V Odoleně Vodě 10. 6. 2019

školní metodik prevence

Speciální pedagog

Ve školním roce docházelo průběžně k vytipování dětí se speciálně vzdělávacími potřebami. Diagnostika probíhala formou speciálně pedagogické diagnostiky při přímé práci s žáky, posouzením písemných materiálů žáků (portfolia) a náhledem na jejich práci v hodině (7 žáků). U dětí, u nichž jsou z důvodu speciálně vzdělávacích potřeb již uplatňována podpůrná opatření, docházelo z důvodu úspěšné integrace k náhledu na práci s těmito žáky (hospitace u 9 žáků).

V průběhu roku se speciální pedagog účastnil na vytváření plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů, též na jejich vyhodnocení. Proběhlo 28 pohovorů s rodiči a 33 konzultací s pedagogy, na kterých byly řešeny vzdělávací či výchovné problémy žáků. Byly vedeny pravidelné hodiny předmětu speciálně pedagogické péče, zároveň metodická podpora kolegů, kteří tento předmět vyučují.

Při práci se žáky tříd zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ bylo uplatňováním podpůrných opatření 3. stupně a zejména individualizací výuky snaha dosáhnout optimální úrovně dosažených znalostí a dovedností.

Ve školním roce speciální pedagog úzce spolupracoval se školní psycholožkou, metodikou prevence a výchovným poradcem. Probíhaly opakované konzultace se speciálními pedagogy a psychology zejména z Pedagogicko-psychologické poradny Praha-východ a SPC Klíč a SPC Štíbrova. Bylo zajištěno několik metodických návštěv z těchto školských zařízení.

Vypracovala: Mgr. Petra Blehová

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

TU – třídní učitel

ŠMP – Školní metodik prevence

RCH – rizikové chování

RVP – Rámcová vzdělávací program

ŠVP – Školní vzdělávací program

PPRCH – primární prevence rizikového chování

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANĚ

Každý pedagogický pracovník musí šikanování mezi žáky předcházet, nesmí podceňovat počáteční projevy šikany, její projevy neprodleně řešit a oběti poskytnout pomoc.

- Struktura programu:**
- A) informace pro učitele a rodiče
 - B) informace pro žáky
 - C) informace pro rodiče
 - D) krizový plán školy

A) INFORMACE PRO UČITELE A RODIČE:

- charakteristika šikany
- základní formy šikany
- příklady nepřímých (varovných) a přímých znaků šikanování

Charakteristika šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocih jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Základní formy šikany

Přímá šikana může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).

Nepřímá šikana má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhrůžných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhrůžné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti.

Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování odst. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!)

Přímé znaky šikanování mohou být např.:

- a) Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. **Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.**
- b) Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- c) Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- d) Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- e) Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- f) Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- g) Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

B) INFORMACE PRO PRO ŽÁKY:

- seznámení s charakteristikou a projevy šikany
- příklady šikanování
- kde hledat pomoc

C) DOPORUČENÍ RODIČŮM, JAK ROZPOZNAT MOŽNÉ PŘÍZNAKY ŠIKANOVÁNÍ

Doporučujeme všimnout si těchto možných příznaků šikanování:

- a) Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- b) Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.

- c) Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- d) Nechť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- e) Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- f) Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- g) Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- h) Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- i) Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- j) Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- k) Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- l) Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- m) Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- n) Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- o) Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

Pokud máte podezření na šikanování, sdělte tuto skutečnost řediteli školy, zástupci ředitele, třídnímu učiteli, metodikovi prevence (p.uč. Trynerová) nebo výchovnému poradci (p.uč. Smejkalová).
-k dispozici na webových stránkách školy

E) KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY – strategie postupu, v případě, že k šikanování dojde

Postupy a kompetence jednotlivých osob:

- POČÁTEČNÍ ŠIKANA

1. Rozhovor s lidmi, kteří na šikanu upozornili
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce
2. Rozhovor s obětí šikany
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce
3. Nalezení svědků
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce
4. Individuální, případně konfrontační pohovory se svědky
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce
5. Ochrana obětí šikany
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce
6. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce
7. Informace rodičům oběti a agresorů
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce

8. Spolupráce s PPP, školním psychologem, rodiči oběti a agresora
Kompetence: ředitel, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce

- **POKROČILÁ ŠIKANÁ** – s neobvyklou formou násilí nebo skupinového násilí vůči oběti

1. Záchrana oběti

Kompetence.: všichni pedag. pracovníci, ředitel, zástupci ředitele

2. Domluva pedag. pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování

Kompetence.: všichni pedag. pracovníci, ředitel, zástupci ředitele

3. Zabránit domluvě agresorů

Kompetence.: všichni pedag. pracovníci, ředitel, zástupci ředitele

4. Pomoc a podpora oběti

Kompetence.: všichni pedag. pracovníci, ředitel, zástupci ředitele

5. Nahlášení Policii ČR, PPP, orgánu sociálně právní ochrany dítěte

Kompetence.: ředitel, zástupci ředitele, metodik prevence, výchovný poradce

6. Vlastní vyšetřování

Kompetence.: ředitel, zástupci ředitele, metodik prevence, výchovný poradce

7. Spolupráce s rodiči oběti a agresora, PPP, školním nebo klinickým psychologem, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte.

Kompetence: ředitel, zástupci ředitele, metodik prevence, výchovný poradce
třídní učitel

Školní program proti šikaně byl zpracován s využitím Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízení z r. 2016.

